

SKEPP O'HOJ

Nr 2 Maj 2015

I detta nr:

- **Ordföranden har ordet**
- **Flottans seder och traditioner**
- **Årsmötet 2015**
- **Flaggvakt vid begravningar**
- **Soppkväll 26 mars**
- **Soppkväll 23 april**
- **Vårutflykt till Öja**
- **Riksårsmöte Västervik 22 - - 24 maj**
- **Marinstugan**

Flottans mäns avdelning 11, Nynäshamn

Ordförande:	Kjell Johansen	08-520 182 10
	Mob	0706-41 35 53
Vice ordf:	Håkan Hedén	08-774 14 95
	Mob	0702-07 07 82
Sekreterare:	Rune Stang	08-520 305 55
	Mob	0703-69 29 38
Kassör:	Linda Leibing-Hedén	08-774 14 95
	Mob	0703-05 30 23
Ledamöter:	Berit ÅbergSchagerberg	08-530 447 57
	Mob	0707-44 82 91
	Gunnar Angerby	08-520 129 35
	Mob	0705-42 48 66
	Robert Norberg	08-524 001 03
	Mob	0702-71 05 58
Suppleanter:	Harald Parmell	08-520 209 20
	Mob	0706-22 00 03
	Tord Börjesson	08-520 273 61
	Mob	0707-64 06 79
Registrator:	Berit ÅbergSchagerberg	Medlemsregisteransvarig.
	08-530 447 57	<i>Vid ändring av adress, med- dela registratören.</i>

Adress: FM avd 11 NYNÄSHAMN
c/o Kjell Johansen
Båtsmansvägen 13
149 31 NYNÄSHAMN
k.r.johansen@tele2.se

Kassör: FM avd 11 Nynäshamn
c/o Linda Leibing-Hedén
Svedsviksvägen 153
149 43 NYNÄSHAMN

produktion: st-media
R Stang
Skogsv 4
148 30 ÖSMO
Tfn 08-520 30 555
Mob 070-369 29 38
e-mail: st-media@telia.com

Ordföranden har ordet

Sitter i skrivande stund nere i Karlskrona, eller Pinan som en del kommer ihåg stället som. Idag känns det inte som en pina, solen lyser och Karlskrona på sommaren i alla fall är underbart. Många av oss har säkert goda minnen från Karlskrona, även om det alltid blåste motvind vid varje gatuhörn man rundade inne i stan.

På vägen hit deltog jag med flera, 11 deltagare från Nynäshamn, i Flottans Mäns Riksårsmöte i Västervik. Jag har alltid rekommenderat att så många som möjligt bör delta i riksårsmötena. Det är där man träffar gamla kamrater och dagarna under mötet är mycket trevliga fyllda med samvaro och gamla historier. Nästa år och framåt förläggs riksårsmötena ombord på färja från Stockholm. Vi från Nynäs får i alla fall lite kortare resväg.

Jag fick även i dag rapport från vårens sista soppkväll på Balder där jag tyvärr inte kunde delta. Kvällen och maten blev hellyckad och vår egen marinmålare Lars Åke Svenheden höll en mycket givande föreläsning om sitt måleri. Nu återstår vårens sista begivenhet, vårfesten ute vid Marinstugan 5 juni där vi skall jobba lite med underhåll och ha en grillfest på kvällen. Hoppas att det kommer många medlemmar dit. Vi måste hålla stugan i god standard. Våra sammankomster under året är lyckade, många av oss deltar och vi har alltid trevligt. Vi får god mat, bra information om olika ämnen under föreläsningarna och framför allt att vi träffas och håller liv i vårt kamratskap. Vi får hoppas att vi får ännu fler medlemmar som kan delta och få känna den goda gemenskap vi har.

Under sommaren tar vi ledigt från föreningsverksamheten och kopplar av med våra egna intressen. Till sensommaren och hösten sätter vi igång igen med höstfest vid stugan, deltagande i den återkommande föreningarnas dag i Svandammsparken och våra soppkvällar. Vi skall även jobba hårt för att få till en rundvandring inne i Musköberget till hösten. Det är dags för en liten nostalgitripp för oss som lagt ner många av våra år nere i berget.

Förmodligen kommer snart även en inbjudan från vårt värdförband 4. sjöstridsflottiljen om att få åka en tur till sjöss på något av deras fartyg så att vi fyller upp vårt motto med örlogstradition och sjöförsvaret. Där får vi även möjlighet att diskutera med våra aktiva kamrater ombord om läget i Flottan och dess framtid och kanske få utbilda våra yngre kamrater lite om hur det var förr i tiden. Vi gamla har faktiskt ett ansvar att föra vidare våra erfarenheter och upplevelser till de yngre som tagit över. Slutligen vill jag önska alla våra medlemmar och även ni andra som läser vårt utmärkta föreningsblad en mycket trevlig och givande sommar. Koppla nu av ordentligt så att ni är laddade inför höstens verksamhet.

Kjell

Kommendörkapten Magnus Haglund kommer under året att publicera en nyskriven bok med titeln FLOTTANS SEDER OCH TRADITIONER. Boken är moderniserad efter ett kompendium som Magnus skrev 1984 huvudsakligen kvällstid då han var chef för PTK rbb (provturskommando robbotbåt) och FC Piteå baserad i Karlskrona. Detta manus som i sin tur bygger på ett arbete som fd FC Johan Dahlgren och MTJC Danne Svedberg på HMS Tapper var upphovsmän till. När detta kompendium skickades av Johan Dahlgren, som en PDF fil till varje Fartygschef i Marinen var tanken är att försöka sprida lite kultur bland de okunniga. Magnus ombads då av sin chef att omarbete detta manus och skriva en bok.

För att väcka ert intresse kommer här (med Magnus medgivande) ett utdrag av kapitel 1 ur det tidigare kompendiet.

Magnus Haglund är numera pensionerad efter en lång tjänst inom Marinen och har även jobbat utomlands som militärattaché.

1. Inledning

Allt sedan den grå forntiden har havet spelat en stor roll för Sverige och svenskarna. Att

detta påstående är riktigt belyses bäst av våra talrika fornlämningar bland annat i form av hällristningar och skeppssättningar. Vikingatiden blev en tidig glansperiod för Norden i en ledarroll för sjökriget men även till viss del för fredligare sjöfart. Många traditioner främst i form av benämningar och uttryck härstammar också från denna tidsepok. De som drog i viking i österled, var Jagerna, gav ju till och med namn åt Ryssland och Sverige heter fortfarande Ruotsi på finska. Båda namnen är avledda från vårt nuvarande ord "rodd".

Ledungen var länge en form av allmän värnplikt för de kustbor som var vana vid sjön. Vissa kustområden indelades därför inte i häraden utan i skeppslag och den benämningen har levt kvar i Roslagen än in i våra dagar. Under medeltiden blev de nordiska fartygstyperna föråldrade både som handelsfartyg och som örlogsfartyg och sjöfarten i östersjöområdet övertogs av andra främst av den nordtyska Hansen. Först under Gustav Wasas befrielsekrig återuppstod en nationell svensk flotta som mycket snart kom att spela en viktig roll för maktbalansen vid Östersjön. Den svenska stormaktsställningen byggde på ett östersjövälde och en betraktare slås omedelbart av ett enkelt samband. Så länge flottan kunde hålla förbindelserna över Östersjön öppna kunde fred råda eller de svenska arméerna uppträda i Tyskland, Danmark, Polen eller Ryssland. Om någon annan stat tillkämpat sig - eller på grund av alltför begränsade svenska fartygsrustningar rentav fått - sjöherraväldet i Östersjön förlades krigsskådeplatsen till lands praktiskt taget alltid till det svenska fastlandet. Man kan därför utan alltför stor överdrift påstå att det svenska stormaktsväldets väl och ve vilade på örlogsflottan.

Efter stormaktsväldets fall blev även den marina situationen annorlunda och kampen om förbindelserna över havet fick också ett mera militärt komplement i form av skärgårds-kriget. För detta tillskapades en särskild flotta - skärgårds- eller Arméns flotta - vars stridsrätt mera påminde om ledungens än om örlogs- eller Stora flottans. Denna uppdelning av flottan skulle i olika former bestå ända fram till 1820-talet och har i våra dagar medfört en viss tvist om vem som bör upprätthålla traditionerna från Arméns flotta. Eftersom fartygen och båtsmännen otvivelaktigt tillhörde flottan och den stridande truppen utgick från arméns regementen borde traditionerna från skärgårdsflottan salomoniskt kunna delas mellan flottan och armén.

1800-talets första hälft var en djup nergångstid för den svenska flottan och samtidigt en period av snabb teknisk utveckling. Träfartygen ersattes av pansarfartyg och seglen med ånga. Bestyckningen förbättrades och nya vapen introducerades. I Sverige utredde man. Inte förrän på 1880-talet resulterade långa års utredande och den nödvändiga moderniseringen av flottan inleddes. De fartyg som då konstruerades fick i allt väsentligt även svara för neutralitetsvakten under första världskriget. Flera av dem fick också delta i andra världskrigets neutralitetsvakt. Under dessa perioder uppmärksammade landets folk och ledning verkligen att en neutral småstat som Sverige kräver ett starkt sjöförsvaret. Många äldre fartyg kunde ersättas och framför allt fick sjöfartsskyddet under beredskapsåren ett kraftigt tillskott något som vi i dag sorgligen har eftersatt.

Seder och traditioner har utvecklats under hela denna "långa" period. Det är i våra dagar ofta svårt att urskilja vad som är en tradition och vad som mera är en modenyck. Den här skriften har tillkommit som ett försök att klara ut den skillnaden och därför att traditionernas bakgrund ofta glöms bort i dagens lätta flotta. Traditioner finns därför att de ger den dagliga tjänsten en styrka och de utvecklas ständigt i takt med tiden och förhoppningsvis även "i tiden". Traditioner som enbart innebär hinder för tjänsten bör därför utvecklas till något mera positivt eller, om detta inte låter sig göras, hänvisas till historiens skräpkammare. Traditioner innebär inte "att bevara aska utan att hålla flaman levande".

2. Fartyget och miljön ombord

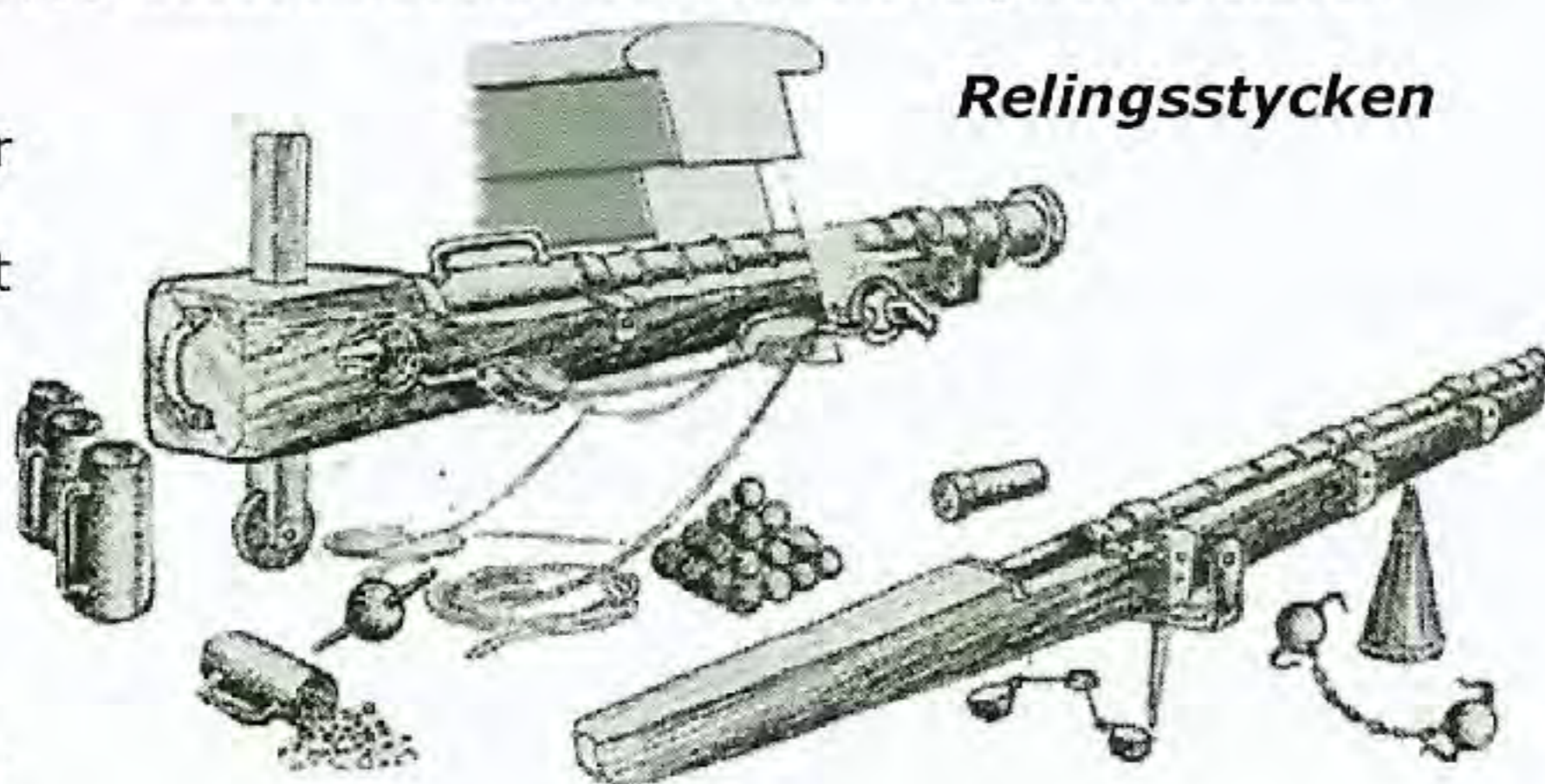
Utan en översiktlig beskrivning av den speciella miljön ombord på örlogsfartyg är många seder och traditioner svåra att förstå, ja kanske helt obegripliga. De tidigaste föregångarna till örlogsfartygen, drakskeppen, fick lämna en del främst i form av benämningar i arv till senare generationer. De seglande linjeskeppen från 1600- och 1700-talen skapade huvuddelen av de seder och traditioner som finns i dag och därför skall av ett sådant skepp och miljön ombord helt kort presenteras. Den som vill utöka sin kunskap har i Sverige ett unikt tillfälle att göra så genom att besöka regalskeppet Wasa i Stockholm.

Det understa, under vattenlinjen, genomgående däck kallades trossdäck eller tross-

botten och innehöll förrådsutrymmen och vissa förläggingsplatser. Förråden, råttorna, slagvattnet och bristen på ventilation gjorde detta, det från stridshandlingar mest skyddade, däck till en synnerligen ohälsosam uppehållsplat. Utrymmet användes därför för sjuka och sårade och den tidens fartygläkare, bardskären, höll till i ett område som kallades kvästlaven d.v.s. den plats där man stuvade de kvästa eller sårade. Däcken ovanför var främst bärare av huvudvapnen och kallades batteridäck och om det var flera batteridäck benämndes de övre och undre och så vidare. På batteridäcken tillbringade besättningens huvuddel hela sin tid.

Kanonbetjäningen stred, sov och åt vid sina kanoner och däck var ett inferno under strid och en lindrigt sagt farlig och ohälsosam plats att vistas på under all annan tid. Risken att någon kanon i sin fyrarullalåda eller något annat tungt föremål skulle komma på drift på grund av fartygets rörelser i sjön fanns alltid. Trä, krut, tjära och tågvirke gjorde fartygen synnerligen eldfängda och brandrisken gjorde även att fartygen helt saknade uppvärmningsanordningar, något som helt lamslog seglation vintertid på våra breddgrader. Det översta genomgående däck kallades huvuddäck eller manöverdäck och var tillsammans med riggen båtsmännens drabbnings- och uppehållsplatser. Ovanför huvuddäcket fanns två överbyggnadsdäck. Backsdäcket sträckte sig från förstäven eller galjonen akteröver strax förbi fockmasten och bildade backen, som ofta var bestyckad med lätt artilleri. Halvdäcket eller skansdäcket sträckte sig akteröver ungefär från stormasten och bildade den ofta likaledes bestyckade skansen. På större skepp upptogs den aktra delen av halvdäcket av en överbyggnad som kallades hyttan och som var fartygschefens inredning.

Däcket ovanför hyttan kallades helt enkelt för hyttäck. Så småningom tillkom en förbindelse mellan backen och skansen kallad kobryggan. Benämningen har inget med kor att

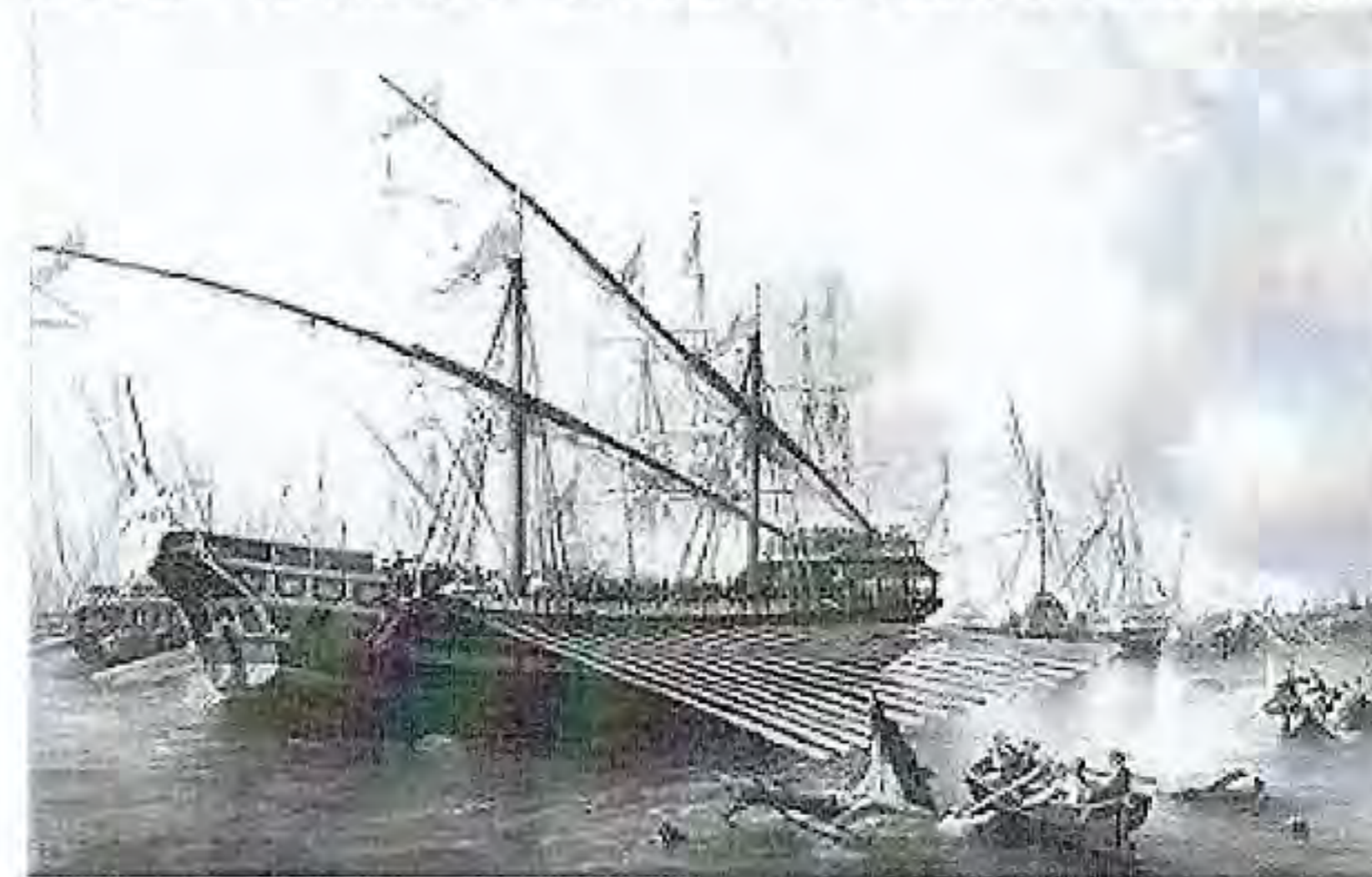
göra utan är en förkortning av det ursprungliga koggebryggan.

Relingarna var höga för att skydda mot muskötikulor och skyddet förstärktes genom att de väl beslagna hängkojerna under strid var stuvade ovanpå relingarna i den så kallade bastingeringen.

Maten ombord var enformig och lagades mest av torkade eller saltade råvaror. Som dryck användes främst öl men även brännvin förekom i stora kvantiteter. Färskvattenförrådet blev ganska snart oanvändbart och hygien var mycket dålig. Långa expeditioner ledde ofta till sjukdomar och så kallad skeppssjuka kunde ibland helt lamslå verksamheten. Skeppssjuka var väl närmast ett samlingsnamn på flera olika smittsamma sjukdomar som spreds av råttor och av löss och som frodades i minst sagt unkna och ohygieniska miljön ombord. Fartygen var också förvånansvärt små. De största fartygen var mellan 40 och 50m långa och hade upp till 400 mans besättning så trängseln ombord var enorm.

Fartygen byggdes av ek och ekskogarna var en så viktig nationell tillgång att eken betraktades som kungens egendom och fick inte fällas av gemene man. Den skulle gå till skeppsbyggnad. Skogarna vid våra skeppsgårdar, som örlogsvärven kallades, plundrades därför på sina ekbestånd och sent omsider kom man på att en nyplantering var nödvändig. Eken växer ganska långsamt och så sent som på 1970-talet kunde Chefen för marinen inspektera en ekplantering som hundra år tidigare hade gjorts för flottans räkning på Visingsö i Vättern.

Ek, men också masttimmer och tjära, fanns också i andra Östersjöprovinser än de svenska och detta gjorde Östersjön till ett intresseområde också för de allra största sjömakterna. Holländarnas och engelsmännen Östersjöpolitik inriktades också på att inte låta någon regional makt - Danmark, Sverige eller Ryssland, få oinskränkt sjöheravälde i Östersjön. Fartygen - linjeskepp och fregatter - var som regel riggade med tre master - fock-, stor- och mesanmasterna. Mesanseglät var i allmänhet ett latinsegel och

användes främst för att styra fartyget eftersom rodret var litet och hade dålig verkan. Övriga segel var råsegel. Även på bogspröten fördes råsegel - blindan och boven-blindan - innan de modernare stageseglen som jagaren och klyvaren hade utvecklats. Strid till sjöss genomfördes om möjligt under endast mässegel och under strid var det särskilt viktigt att båtsmännen snabbt kunde reparera sönderskjutna spiror och splitsa ihop avskjutet tågvirke så att fartygets manöverduglig-

het kunde bibehållas.

Om livet ombord på segelfartygen var hårt så blev det inte lättare när skärgårdsfartygen tillkom. Galärerna krävde upp till fem man per åra och de mindre roddfartygen var helt odäckade. De större skärgårdsfregatterna var egentligen för stora och tunga för att förflytta sig under rodd och alltför grundgående för att segla väl.

Rättsskipningen ombord återspeglade tidens drastiska juridiska metoder. Våra äldsta sjöartiklar, som rättsordningen kallades, utfärdades av Gustav Wasa och utgavs sedan inför varje expedition eller sjötåg. Det enklaste straffet bestod i att kasta den skyldige i

sjön och ett mer omständligt sätt att avliva folk på var att dra dem under kölen. Prygelstraffet, som var så omhuldat i den brittiska flottan - den niosvansade katten - tycks inte ha varit så vanligt i Sverige. I stället hade man olika former av stymningsstraff för mindre förseelser. Om man t ex stal ett öre eller ett öres värde eller mindre så miste man öronen. Om värdet av det stulna var större än så miste man livet som straff. Sjöartiklarna lästes upp för besättningen i samband med inmönstring samt -under expedition- i samband med korum minst var fjortonde dag. Senare - under adertonhundratalet - fanns de moralstärkande sederna reglementerade. Varje morgon och kväll skulle bön hållas ombord. Undantagna var sön- och elgdagars förmiddagar då gudstjänst skulle hållas i stället. Efter bön eller gudstjänst lästes några paragrafer upp ur krigslagen, som väl vid den här tiden blivit så omfattande att den inte kunde läsas upp i sin helhet vid varje tillfälle.

Mycket, för att inte säga det mesta, av forna tiders hårda liv till sjöss har ändrats men vissa och mera positiva element finns kvar. Det absolut viktigaste är och har alltid varit att miljön kräver ärlighet av individen. En aspekt på detta är att det går inte att fuska mot sjö och vind. Havet ger ofelbart enkla och klara svar och kräver där igenom sin tribut av sina yrkesutövare. Den andra dimensionen återfinns i våra många gånger små och trånga fartyg. Precis som förr i världen måste man lära sig att tolerera och ta hänsyn till sina närmaste besättningskamrater. När de värsta kantigheterna har slipats av dagens många gånger alltför självmedvetne örlogssjöman - befäl eller menig - uppstår en gemensam anda som sedan kommer att sätta sin prägel på fartyget under hela expeditionen. Då man har haft tillfälle att studera detta blir man faktiskt inte så lite imponerad av den ambition som de allra flesta visar för att man skall få vad som är ett "lyckligt fartyg". Inom en besättning, som genomgått en sådan mognadsprocedur och därefter upplevt och klarat av gemensamma strapatser uppstår inte sällan ett kamratskap som varar livet ut.

Red anm:

M Haglund är färdig med en reviderad upplaga av "Flottans seder och traditioner" som kommer ut som bok under året. I kommande O´Hoj kommer mera uppgifter om var boken kan införskaffas för den intresserade.

Årsmötet 2015

Vid pennan R Stang

Vår ordförande Kjell Johansen slog två glas på skeppsklockan eller som man även kan säga två glas på första plattvakten d v s på ren svenska klockan hade blivit 1700 och tiden var inne för att sätta igång årsmötet.

Under det gångna verksamhetsåret har två av våra medlemmar lämnat oss L-Å Starck och K-E Johansson, vilket föranledde Kjell att be de församlade årsmötesdeltagarna att stå upp. Han tände därefter ett ljus och anbefalldes en tyst minut för att minnas och hedra de avlidna.

Därefter godkändes den föreliggande dagordningen och Gunnar Bengtsson valdes enhälligt till ordförande för mötet. När sedan val av sekreterare och justeringsmän hade klarats ut, föredrog Kjell föreningens verksamhetsrapport. Av den framgick att representationen är god vid våra soppkvällar, medan de aktiviteter vi ordnar ute vid Marinstugan och andra utflyktsmål inte förefaller lika attraktiva för medlemmarna.

Vid föredragning av kassarapport konstaterades att årets utfall blev en förlust på nästan 10000:- detta förklarades av kassören på ett begripligt och pedagogiskt sätt som alla mötesdeltagarna till fullo förstod. Revisorerna kompletterade och bekräftade kassörens berättelse och tog det fulla ansvaret för den uppkomna situationen. Föreningen är inte på något vis på obestånd, men vi skall med en stram budget på sikt försöka att återta det förlorade beloppet för att skapa en större buffert. De övriga punkterna på dagordningen revisionsberättelse, ansvarsfrihet, årsavgift och val av styrelse klubbades snabbt igenom och avgående styrelsemedlemmar/funktionärer avtackades med blommor och applåder. Mötesordföranden kunde därefter lämna över klubban till ordförande Kjell som tackade de närvarande medlemmarna för visat intresse och avslutade årsmötet 2015.

Det var sedan, att efter att ha passerat baren, hög tid att ansluta till damerna som under tiden årsmötet pågått bjudits på "bubbel" i en annan del av lokalen. Minglet tog fart och ljudvolymen ökade något. Förrätten stod redan framdukad på borden och såg inbjudande ut. Som framgår av bilden bestod förrätten av en skärgårdstoast, som alla snabbt fattade, att till den skulle en snaps passa alldeles utmärkt. Lagret av småflaskor med snaps tömdes snabbt. Kvar i skålen var förutom isen någon enstaka flaska Bäska Droppar som ratats.

Stämningen i lokalen steg och förväntningarna var höga bland de trettiosex som deltog i årsmötesmiddagen på det som enligt inbjudan utlovats som huvudrätt; Helstekt fläskfilé Black & White med klyftpotatis och sallad.

När personalen under Mickes ledning dukat fram, visade det sig att som vanligt inte behövde vara någon brådska, för faten var så välfyllda att om någon skulle känna för att gå en eller flera gånger till skulle det i alla fall finnas mat kvar. Till denna utsökt välsmakande middag fick naturligtvis även det vin som fanns i baren en strykande åtgång. En stor eloge och tack till Micke och hans medarbetare för denna utsökta årsmötesmiddag.

Men inte nog med detta, till kaffet hade det bakats en utsökt god kladdkaka som serverades med vispgrädd och allt detta till det facila priset av endast 250:-/pers. En hel del mer eller mindre trovärdiga historier berättades och när festdeltagarna så småningom droppade av hem föreföll de mätta och belåtna med kvällen. Vi i den inre kretsen kunde konstatera att kvällen varit lyckad och efter att ha röjt däck kunde även vi ta oss hemåt.

Nyvald vice ordförande Håkan Hedén

"Gammal" ordförande Kjell Johansen

Ser läckert ut, när får vi börja?

Här löser man de stora världsgåtorna.

Berit instruerar och övar.

Alltid på språng

Flaggvakt vid begravningar

Vid pennan R Stang

Som gick att läsa i O´Hoj 1/15 avled två av våra medlemmar under årets första månad. Deras anhöriga ville att vi från Flottans Män skulle närvara med flaggvakt, en uppgift som vi känner oss hedrade av att få utföra, för att på det sättet visa vårt deltagande i familjens sorg och själva få ta avsked av goda kamrater. Kjell Olssons begravning ägde rum i Nynäshamns kyrka den 13 februari och Karl-Erik Hedbergs i Nynäshamns kapell den 4 mars. De avlidnas stoft hedrades med nations och föreningsflaggorna.

Vi tar avsked av Kjell Olsson

och

Karl-Erik Hedberg

Soppkvällen den 26 mars

Vid pennan R Stang

Den föredragning av fartygsingenjören på Visby som denna kväll var tänkt att avsluta temat "Marinen idag" måste skjutas upp till hösten. FI (fartygsingenjören) Visby är alltför uppbokad och ligger till sjöss för det mesta. Han har lovat att han bokar in en torsdag under hösten för sitt föredrag istället.

29 medlemmar hade kommit för att umgås, äta den fantastiskt goda fisk-soppan och lyssna på Linda och Håkan som hade förberett ett föredrag med rubriken "Två sjömän i bergen". Efter sedvanligt mingel tog Kjell till orda och meddelade att vi hade en jubilar. Benny Lindberg har kommit in i vuxenvärlden (70 år den 1/3) och uppvaktades med en slipsnål. 75-åringen (25/3) Göran

Honörsbordet med jubilar och föredragshållare

Berg kunde tyvärr inte komma denna kväll, men lovade komma till nästa soppkväll. Håkan och Linda höll, efter det att soppa och kaffe hade inmundigats ett mycket trevligt föredrag med rubriken "Två sjömän i bergen", som handlar om deras vedermödor under vistelsen i Iran. Denna berättelse kommer i sammandrag av redaktionära skäl att publiceras i nästa O´Hoj.

Soppkvällen den 23 april

Vid pennan R Stang.

Den här soppkvällen fick vi möjlighet att uppvakta två 75-åringar. Göran Berg, med födelsedag 25/3 som egentligen skulle uppvaktats soppkvällen, men då var förhindrad att delta. Leif Wennerbo 75 år den 4/4.

Efter sedvanligt mingel och strax före det var dags att sätta sig till bords kallades de två jubilarerna fram av ordförande Kjell där de fick emotta var sin tavla: Hälsning från kamraterna o föreningen.

Efter den goda soppan, kaffe med dopp, var det dags för Gunnar att ge oss de senaste ögonblicksbilderna från de diskussioner och förhandlingar som rör framtiden inom försvarsmakten.

Aktuell försvarsinformation

Idagarna har de olika politiska partierna lagt sina bud i den förhandling som pågår om försvarets framtida utformning de närmaste 4-5 åren.

Vi har inom Kungl. Krigsvetenskapsakademien arbetat med frågan och lämnat ett förslag för ett år sedan. Utgående från att JAS skall utvecklas i en ny version, att nuvarande personella vakanser skall fyllas och att försvaret inte skall skäras ned ytterligare kom vi fram till att det behövs ett tillägg på 4 miljarder per år.

Försvarsmakten har för ett par månader sedan presenterat samma siffra, 4 miljarder per år.

Med litet avrundade siffror har partierna lagt följande bud.

S har föreslagit 1 miljard per år

M " " 2 " " "

Fp " " 4 " " "

Övriga partier har inte lagt något bud såvitt jag vet.

Den pågående försvarsutredningen har fram till valet haft en moderat riksdagskvinna som ordförande. Jag uppfattade henne som mycket okunnig i försvarsfrågor och tillsammans med att moderaterna utnämnde en vapenvägrare som försvarsminister är det kanske inte konstigt att vi har hamnat i ett "en-veckasförsvar" enligt ÖB. Vi har som bekant en ny säkerhetspolitisk situation i Europa med ett aggressivt Ryssland.

Hösten 2014 upptäcktes främmande miniubåtar i Stockholms skärgård. Marinen genomförde en "underrättelseoperation" och fick bildbevis på kränkningen.

Att vi inte satte in några vapen beror sannolikt på att vi saknar lämpliga vapen.

Det vi har är en torped med aktiv målsökare som jag anskaffade 1991 (för 25 år sedan) och sjunkbomb m/33 (årsmodell 1933).

Vi behöver nya vapen om vi skall kunna avskräcka den kränkande makten.

Fina bilder hjälper inte.

Gunnar Bengtsson

Vårutflykt till Öja

Vid pennan R Stang

På morgonen 0830 fredagen den 15 maj i soligt vackert väder stod 12 förväntansfulla medlemmar i på NSS brygga klara att embarkera "Galadriel" en Nauticat 33 under befäl av redaren/ägaren Kjell Johansen. Målet för dagens sjötur var ön Öja (Landsort) för att besöka det enda kvarvarande av ERSTA-batterierna, som i dag förvaltas av Statens Fastighetsverk. Landsortsanläggningen ska göras offentlig som statligt byggnadsminne och skall bevaras som en berättelse om

"det svenska folkets försvarsansträngningar under kalla krigets kärnvapenhot", enligt Riksantikvarieämbetet.

Vi stävar S-vart med c:a 6 knop. Kjell har fattat beslut om att gå O Järflotta för att vi skall få se lite fri horisont. Vinden är svag till måttlig från NNO och det är först när vi släpper lä

från Yttre Gården som vi i båtens rörelser känner att vi är till sjöss. Efter att även ha avverkat Herrhamraldeden och i god tid förtöjt Norrhamn på Öja, dukas det fram kaffe. Jaak Kriisa, vår blivande ciceron cyklar förbi, hälsar och ger oss anvisning om vilken väg vi skall gå för att komma till anläggningen som vi skall besöka.

Efter en kort promenad kom vi i god tid före kl 11 till ingången, Jaak samlade oss uppe på hjässan invid kanonen som numera är riktad mot Trosa för att synas väl för besökare som kommer

till ön. Han började sin genomgång med att ge oss lite historia. "Kring 1936 började den så kallade Havsbandslinjen anläggas. Det var en kedja artilleribatterier ute i havsbandet för att skydda Stockholm och östra Mellansverige. Ett batteri bestod av en kommandoplats och tre pjäser. 15,2 cm batteriet, Landsort med tre pjäsplatser var i bruk från 1938 till 1960-talet. De står längs kusten på södra delen av Öja intill Landsorts fyr. Batterierna överspelades av kärnvapenhotet och började avvecklas under 1960-talet för att ersättas av ERSTA-batterierna.

ERSTA-batterierna (**ERS**ättning **Tungt Artilleri**) var en under många år hemlig svensk försvarslinje. Linjen bestod av sex likadana anläggningar som uppfördes från 1973 till 1983 längs Sveriges Östersjökust. De fanns vid Söderarm, Slite, Ystad, Trelleborg, Holmögadd och Landsort och skulle skydda Sverige från ett sovjetiskt angrepp. Eller kanske mera i syftet att det skulle avskräcka från att passera Sverige för att nå Atlantkusten.

Hjärtat i anläggningen är en gigantisk 150 ton tung Boforskanon av modell 12 cm tornautomatpjäs m/70 som står i ett 18 meter djupt schakt och som

skyddas av en 16 ton tung pansarkupol. Bara eldröret sticker upp. Kanonen var en specialbeställning och kunde skjuta iväg 22 kilo tunga projektiler, en per varannan sekund och mot mål så långt som tre mil ut till havs. Den senaste uppdateringen gjordes 1990. I fredstid sänktes eldröret ner och placerades i en speciell vagga som täcktes med ett stenliknande kamouflagehölje, för att inte synas från luften.

I försvarsanläggningen finns, förutom kanonen, den stora

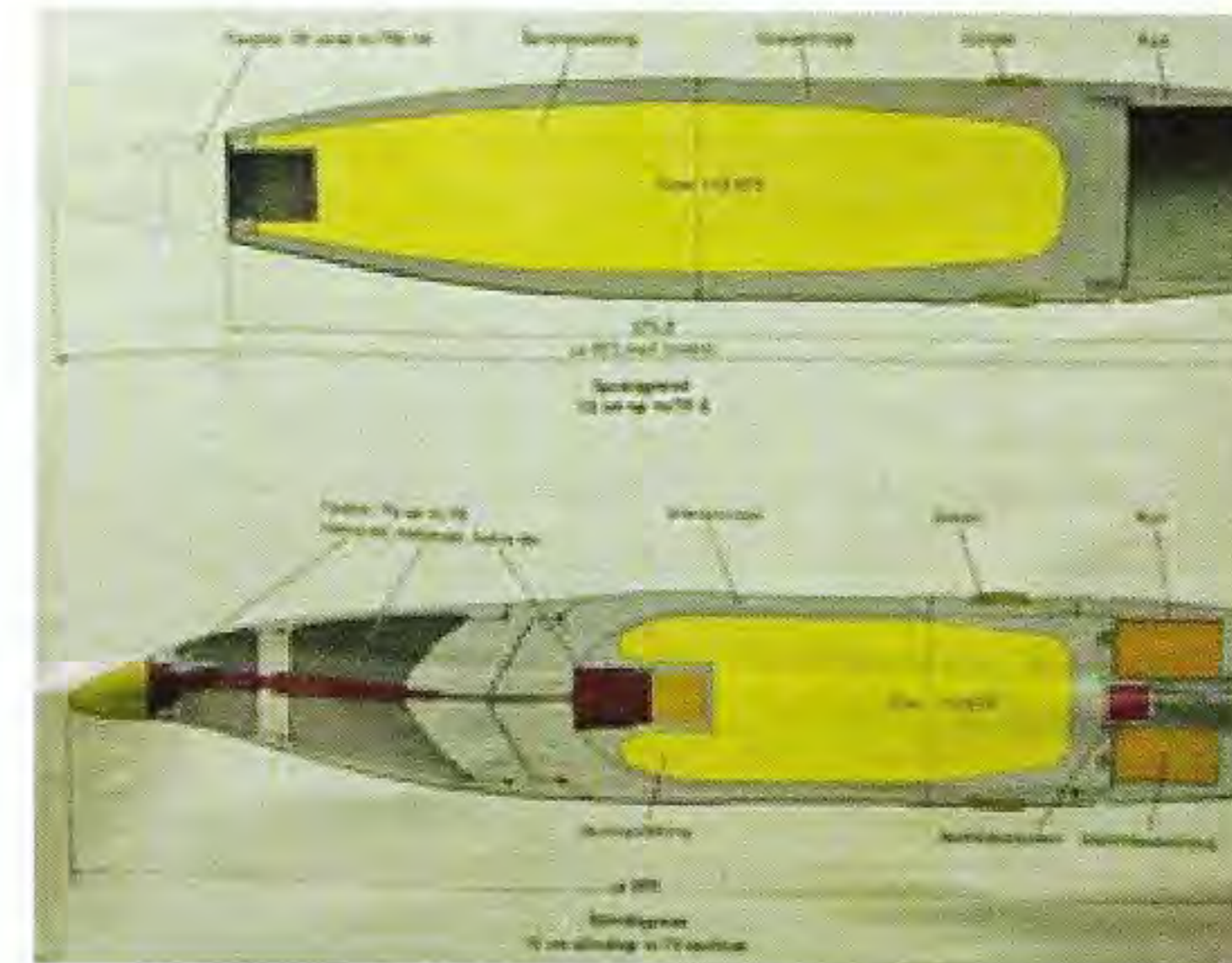

ammunitionsdurken för uppåt 1000 granater, som transporterade "luftburna vagnar" till hissarna, samt en fyra våningars stålkonstruktion, nersprängd i berget med alla erforderliga utrymmen för en besättning av 25 soldater som skulle bo och kriga under en månads tid, helt utan försörjning utifrån. De kunde bekämpa krigsfartyg och bombflyg även under användning av ABC-vapen mot dem. Soldaternas logement står fortfarande bäddade. Den tekniska utrustningen är uteslutande av svenskt ursprung och har 1970-talsstandard men teknologin var världsledande och exporterades.

Hjärnan i systemet var givetvis den kvalificerade eldledningscentralen (Arte 724) nersprängd på en helt annan plats på ön och betjänade de tre pjäserna.

Arte 724 räknade blixtsnabbt ut skjutelementen och efter ett knapptryck riktade och avfytrade pjäserna mot den punkt målet skulle vara efter granatens flygtid på c:a 1 min vid max skjutavstånd.

Här kan ju nämnas att vi även i flottan på prullbåtarna hade ARTE 724. ERSTA batterierna hade fördelen av att fixerade på en plats noggrant inmätta i det geodetiska systemet, pjäsen rullade och krängde inte vilket innebar att skjutfallet var mindre komplicerat och medförde att träffbilderna blev bättre.

Den ammunition man hade var spränggranater med zonerör och en sjömålsgranat. Spränggranaten användes företrädesvis mot luftmål och det behövde inte vara en direktträff för att granaten skulle brisera. Zoneröret initierade spänngladdningen c:a 15 m från målet vilket innebar att flygplanet flög in i ett moln av skrot. Sjömålsgranaten briserade inte direkt, vid träff initierades en fördröjning, främre delen "hättan" demolerades och när granaten trängt in i fartyget briserade den och åstadkom den förödelse den var avsedd att ha.

ERSTA var när det byggdes ett av

världens mest avancerade artillerisystem, och torde fortfarande vara svåröverträffat vad avser träffsäkerhet, skydd och uthållighet. Efter 2000 års försvarsbeslut demonterades samtliga Erstabatterier utom anläggningen på Landsort (pjäs nr 3) som skall bevaras och tillgängliggöras för allmänheten. System ERSTA kan betraktas som slutpunkten på de fasta försvarets era.

Efter att ha blivit "matade" med alla dessa fakta av Jaak, återvände vi till "Galadriel", kastade loss och satte kurs hemåt. Färden gick nu via Konabbsfjärden, Dragets kanal och ett lunchuppehåll på där vi åt en bamsigt stor räkmacka och efter detta var det gott med en kopp kaffe. När alla fått i sig allt fortsatte vi vår resa ut på

Gårdsfjärden med kurs mot NSS där vi förtöjde, tackade för en mycket trevlig utflykt i sann FM anda,

KAMRATSKAP-

ÖRLOGSTRADITION-SJÖFÖRSVAR.

Riksårsmötet 2015-05-22- - 24

Vid pennan R Stang

För min del började det med att bli upphämtad av Kjell och Elisabeth på fredag fm kl 10, varefter resan mot Västervik tog sin början. Givetvis var jag utrustad med sjökort, transportör, passare och nyformaterad penna. Allt för att stötta den gamle stabsingenjören som satt vid ratten. När vi närmade oss Södertälje fick jag genom kontakter med högre makt information om att det var tvärstopp på E4 sydgående, (detta meddelades givetvis vidare till befälhavaren). Och mycket riktigt, när vi efter en gir hårt Bb skull ta oss på den stora farleden var den, så långt vi kunde se fylld av stillastående bilar. Vad göra. Inte speciellt mycket annat än att sitta lugnt i korgen och avvakta. Utrymmet bakom oss fylldes ganska snabbt på varför vårt handlingsutrymme var begränsat. Nå ja, lite får man ju stå ut med när man är på väg för att träffa en massa trevliga kamrater i Flottans Män.

Resten av resan gick som på räls. Mina navigeringskunskaper behövde inte sättas på något större prov, detta kan ju bero på att de båda i framsätet dels är smålänningar och dessutom har en stuga i Karlskrona, till vilken de skulle efter riksmötet.

Vi förtöjde Lysingsbadet c:a 1415 och alla (utom jag) fick ett konvolut med lite av varje i. "Börjar inte bra", var min tanke. Men efter ett tag fick jag en nyckel och en karta och ett besked om var jag kunde vila min kropp. Med kartan i handen letade sig Kjell fram till mitt boställe. Avsittning och urpackning. Ack ve och fasa var hade min sjöhatt med det vita kapellet tagit vägen? Det bestämdes snabbt att det får vi ta senare. Kjell var i tidsnöd eftersom han skulle vara med på förbundsstyrelsesammanträde med början kl 1500. Ensam och övergiven men vid gott mod installerade jag mig i stugan där det senare skulle komma ytterligare ett par kamrater. Först till kvarn, bestämde jag mig för att sovrummet på nedre botten var perfekt för mig.

Efter att ha gjort mig hemmastadd i det lilla huset var det dags att gå på spaning i området. Lysingsbadet omfattar åtskilliga hektar och en mera komplett semesteranläggning får man nog leta länge efter. Min rundvandring förde mig så småningom till "finkvarteren" där övriga deltagare från vår förening bodde, Bo, Berit, Kjell, Elisabeth, Håkan, Linda, Lars Åke och Inger. Gunnar och Herty sommarboende i området valde att bo hemma. Vi var alltså elva deltagare från vår förening, procentuellt var vi därför välrepresenterade. Efter lite mingel hos Kjell som återvänt från sammanträdet var det så dags för fortsatt mingel före förbrödringsmiddagen.

Förbrödringsmiddag

Efter att alla hittat en plats vid borden kom det till allas förtjusning välljudande toner ur ett dragspel som ackompanjerade FM Västervik åtta man starka manskör i ett antal kända melodier. "Svenska Flottan" inledde man med, men de två sista verserna fick inte vara med. De sjöng med fart och kläm, ett framförande som uppskattade mycket av alla.

Fm Västervik "oktett singers"

Det blev lite köbildning där man skulle handla dryckespaket (öl och något annat). När det väl var avklarat var det att ställa sig i nästa kö för att fylla tallriken med pyttipanna. Totalt var det etthundranio deltagare vilket gjorde att det tog lite tid. Man kunde mycket väl ha haft ett eller ett par ställen till dit man kunde gått för att få dessa tjänster utförda. Lite mer personalkrävande, men

betydligt smidigare för alla. Nåväl, när detta väl var avklarat sjöng vi unisont "Ån en gång därän" och förbrödringen var igång. Vid tiotiden började leden tunnas ut efter en för många lång och tröttande resdag. Mysteriet med den försvunna skärmmössan kvarstod dock och detta aktualiserade jag med Kjell innan vi skildes åt efter en trevlig kväll i sann Flottans Män anda. Kjell lovade att gå på spaning när han kom hem. Innan ögonlocken hade slutits fick jag ett MMS med en bild på en svårt demolerad siöhatt utan märke. Den hade vid något tillfälle lyckats ta sig ner mellan

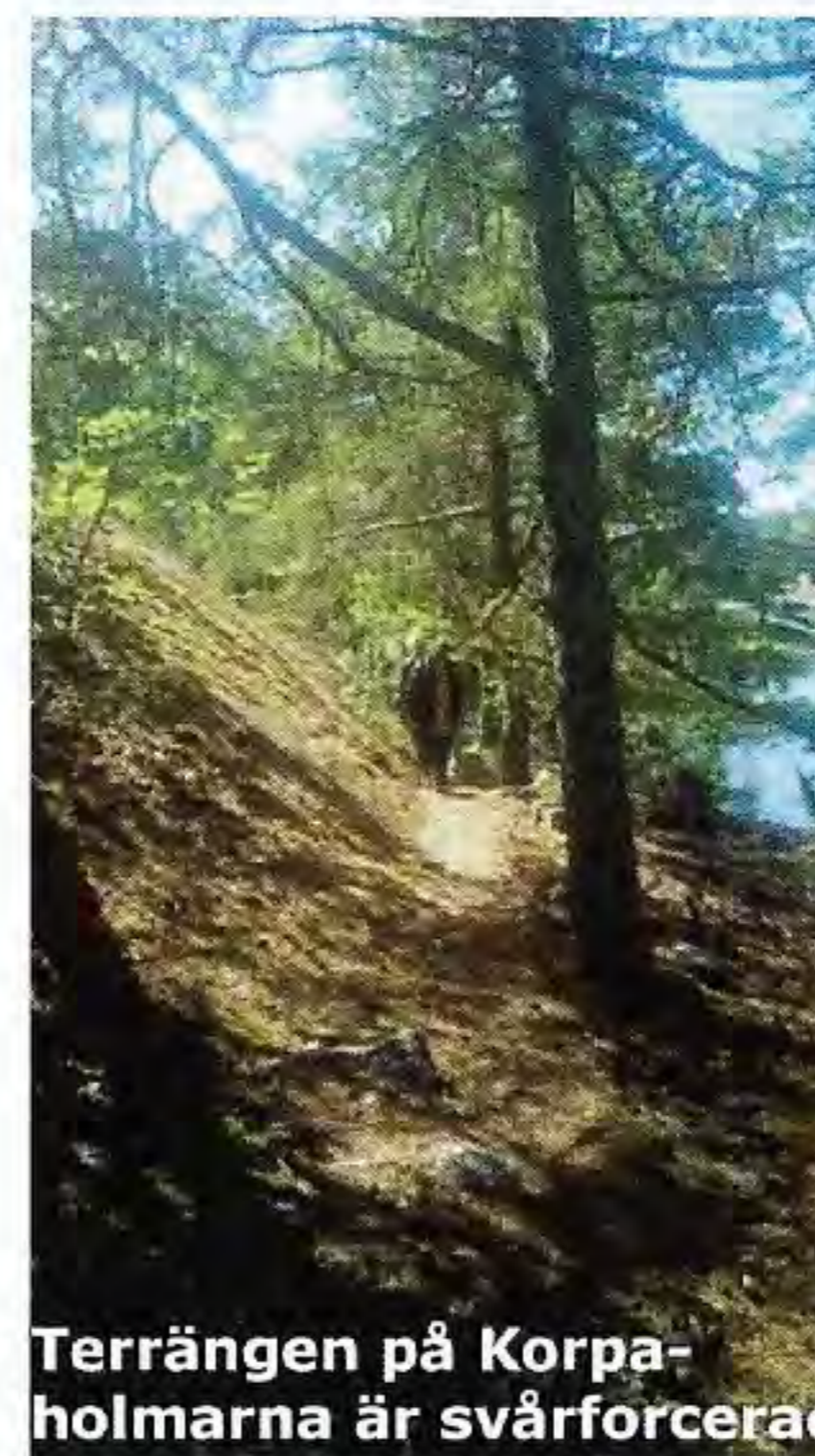

Misshandlad

ryggstödet och Karlskronapackningen och blivit misshandlad. Optimist som jag är var det min fulla och fasta övertygelse att med lite god omvårdnad skulle den kunna återfå sin forna glans.

Lördagen återigen strålande väder en promenad med avsikt att föreviga flaggans hissande, något som jag kunde konstatera gick alldeles utmärkt under ledning av

Tony Wärdig. Sedan frukost. Kjell och Håkan skulle tillbringa två timmar (9 - 11) på Lokalordförandekonferens. Jag föreslog övriga att ta en promenad ut på Korpaholmarna, vilket gillades. Nå ja, Berit var inte med eftersom hon har svårt att gå i terräng och Linda hade planerat att i lugn och ro fullfölja ett arbete vid datorn. Vi andra Elisabeth, Inger och Lars-Åke promenerade i väg över broar, stock och sten. En enligt allas mening trevlig och naturskön promenad.

Terrängen på Korpaholmarna är svårforcerad

Lunchkö i trappan, med fortfarande bara ett ställe för uppbackning av mat väckte en viss irritation hos en del, men vi fick mat.

Fria aktiviteter till 1630 då riksårsmötet skulle börja. Ett formaliamöte väl förberett av riksstyrelsen, där punkterna betades av i snabb takt. Det, och att inga propositioner eller motioner hade inkommit, gjorde att G Bengtsson kunde delge övriga den erbarmligt dåliga förmåga vi har att försvara våra gränser mot yttre hot. Detta är vad vi i

Välförtjänt paus

vår förening fått höra Gunnar tala om tidigare på en av våra soppkvällar. Nu fick de närvarande samma information och kan sprida budskapet vidare. Försvarsinformation. Efter detta utdelning av medaljer. Från vår förening ville man uppmärksamma och hedra tre medlemmar Linda, Berit och Rune för de insatser och den tid de ägnar

Medaljregn

åt vår förening. Vi kallades fram och fick emotta medaljer av olika valörer. När så även detta var klart avslutades riksmötet 2015 och ordföranden Johan Forslund tackade de närvarande med en förhoppning om att få återse alla på nästa års riksmöte.

Före middagen som skulle ta sin början med samling i Arenabaren kl 1930 var alla vi från FM Nynäshamn hos Lars Åke och Inger där vi umgicks och samlade intrycken från det vi hittills fått vara med om. Alla var rörande eniga om att anläggningen som sådan höll en mycket hög standard, underbar miljö, fint boende som kan passa de flestas plånböcker, ett sommarparadis. Vad som inte var lika bra var den organisation man hade när det kom till uppbackning och skaffning. FM Västervik kan inte lastas för detta, i "luften" fick jag höra att de inte på något sätt kunnat påverka den organisationen. Den avslutande middagen serverades i Arenan, en stor lokal med ett enormt dansgolv, som senare kom att nyttjas av dansanta herrar och damer. Vi placerades vid runda bord, åtta vid varje vilket inbar att man kunde samtala med varandra på ett bra sätt, Mycket trevlig tillställning och det blev en trevlig kväll i sann kamratlig gemenskap.

Strax före midnatt var över festen för vår del och vi avvek till våra "logement". På söndagsmorgonen återstod egentligen inget annat än att samla ihop alla "pinauler" efter frukosten och säga hej då till alla man mötte, sedan hemåt det bär. Summan av det hela är att det var en trevlig tillställning, som kamraterna i Västervik skall ha all kredit för att ha ordnat.

Stort tack till er alla.

MARINSTUGAN

På vår webbsida, http://www.flottansman.se/local_subPageA.asp?nodeid=3913 kan ni läsa följande:

"Nu samlas vi till Vårfesten vid Marinstugan fredagen den 5 juni. Denna gången ska vi väl hoppas på att det blir vackert väder och inte som tidigare - rena höstvädret. Vi har en del som skall målas så vi behöver gott väder.

De som vill jobba med lite underhåll samlas ute vid stugan på fredag morgon kl 1000. Vi skall bli anordna en bra grund för placeringen av vår nyanskaffade kanon på lavett och förstärka räcket upp till terrassen. Verktyg och materiel finns på plats. Ta med arbetskläder.

Vi äter lite lunch som föreningen bjuder på vid 13-tiden. Vid 15-tiden hittar vi på någon rolig aktivitet och vid 17-tiden tänds vi grillarna för att därefter njuta av gott käk med öl o vin.

Ni som bara vill vara med på eftermiddagens aktiviteter kan dyka upp vid lunch eller senare.

Vi försöker att samåka så att ni som åker bil kan anmäla det till mig så att jag kan samordna.

Tåg o buss går det bra att ta som vanligt. Tåg till Ösmo och buss ut till Tunneln går enligt tidtabell tur o retur.

Övernattning för två personer i stugan går fint, bara anmäl detta till mig. Anmäl ert deltagande till mig senast 3 juni så att vi kan köpa ut maten".

Ni når mig på 070-6413553 eller mail k.r.johansen@tele2.se

Kamratskap Örlogstradition Sjöförsvar

Ni är alltid

Välkomna

att besöka stugan

FLOTTANS MÄNS LOKALFÖRENING 11 I NYNÄSHAMN

BALDEAR

Tel: 520 140 42

**Nilssons köttaffär Fredsgatan 10,
149 30 Nynäshamn
Telefon 08-500 494 10
info@nilssonskottaffar.se**

Vi tackar våra sponsorer
för deras stöd

**Välkommen till Stormogården
Restaurang!
Mörbyvägen 9
08-52010187, 070-4581954**

Bosses
BÅT-EL
I NYNÄSHAMN

ELUTRUSTNING FÖR BÅT OCH MARINA
BESIKTNINGAR
UTBILDNING 08-53044757/070-5214439